

 A Duna folyó 2006. márciusi árhulláma	3
 Nem tiltott határátlépések	6
 Lépések a garéi környezetszennyeződés felszámolására	10
 A DDKÖVIZIG központi épületének felújítása	12
 Kitüntetések	14
 Juniális 2006.	15

Kedves Olvasó!

Petőfi Sándor majdnem 160 éves verse idén különösen aktuális, és nemcsak a Tiszára vonatkozóan. Az 1965-ös nyári ár óta az idej tavaszi áradás volt ugyanis a legnagyobb, mellyel meg kellett küzdenünk. A Duna, a Tisza és számos mellékfolyó idén is próbára tette az emberek küzdőképességét.

Míg a szomszédos országokban szinte kivétel nélkül hatalmas károkat okoztak a levonuló árvizek, Magyarország sikerrel vette fel a küzdelmet a valaha mért legmagasabb dunai árhullámmal. A hazai árvédelmi rendszer állapota és kiterjedtsége, a szakemberek felkészültsége európai mércével mérve is az élvonalba tartozik. Nem elég azonban csupán a védelmi rendszer biztonságára alapozni egy ilyen helyzetben, a sikeres megoldáshoz elengedhetetlen a pontos, lelkiismeretes munkavégzés is. Szerencsére ismét bebizonyosodott, hogy a bajban összefognak az emberek. A védekezések során nemcsak szakembereink tettek komoly erőfeszítéseket az árvíz leküzdése érdekében, hanem az önkormányzatok és társ-szervezetek munkatársain kívül a civil lakosság is kivette részét a munkálatokból. Mindenkinek köszönjük odaadó segítségét, aki részt vett az árvíz elleni sikeres küzdelemben.

Az elmúlt időszakban végrehajtott rendkívüli árvízi védekezések ismét ráirányították a lakosság figyelmét ágazatunk munkájának fontosságára.

György Béla
igazgató
DDKÖVIZIG

Petőfi Sándor: A TISZA

*Nyári napnak alkonyúlatánál
Megállék a kanyargó Tiszánál
Ott, hol a kis Túr siet beléje,
Mint a gyermek anyja kebelére.*

*A folyó oly símán, oly szelíden
Ballagott le parttalan medrében,
Nem akarta, hogy a nap sugára
Megbotolják hajjai fodrába'.*

*Síma tükrén a piros sugárok,
(Mint megannyi tündér) táncot jártak,
Szinte hallott lépteik csengése,
Mint parányi sarkantyúk pengése.*

*Ahol álltam, sárga fenyő-szőnyeg
Volt terítve, s tartott a mezőnek,
Melyen a levágott sarju-rendek,
Mint a könyvben a sorok, heverték.*

*Túl a réten néma méltóságban
Magas erdő; benne már homály van,
De az alkony üszköt vet fejére,
S olyan, mintha égne s folya vére.*

*Másfelől, a Tisza tulsó partján,
Mogyoró- s rekettye-bokrok tarkán,
Köztök egy csak a nyilás, azon át
Látni távol kis falucska tornyát.*

*Boldog órák szép emlékeképen
Rőzsafelhők usztak át az égen.
Legmesszebről rám merengve néztek
Ködön át a mármárosi bércek.*

*Semmi zaj. Az ünnepélyes csendbe
Egy madár csak néha fűtlyentett be.
Nagy távolban a malom zugása
Csak olyan volt, mint szunyog dongása.*

*Túlhan, vélem átellenben épen,
Pór menyecske jött. Korsó kezében.
Korsaját mig telemerítette,
Rám nézett át; aztán ment sietve.*

*Ottan némán, mozdulatlan álltam,
Mintha gyökeret vert volna lábam.
Lelkem édes, mély mámorba szédült
A természet örök szépségétül.*

*Oh természet, oh dicső természet!
Mely nyelv merne versenyezni véled?
Mily nagy vagy te! mentül inkább hallgatsz,
Annál többet, annál szebbet mondasz. -*

*Késő éjjel értem a tanyára
Fris gyümölcsből készült vacsorára.
Társaimmal hosszan beszélgettünk.
Lobogott a rőzseláng mellettünk.*

*Többek között szóltam én hozzájuk:
"Szegény Tisza, miért is bántjátok?
Annyi roszt kiabáltok róla,
S ő a föld legjámorabb folyója."*

*Pár nap mulva fél szendergésemből
Félrevert harang zugása vert föl.
Jön az árvíz! jön az árvíz! hangzék,
S tengert láttam, ahogy kitekinték.*

*Mint az örült, ki letépte láncát,
Vágtatott a Tisza a rónán át,
Zúgva, bögve törte át a gátot,
El akarta nyelni a világot!*

(Pest, 1847. február.)

A Duna folyó 2006. márciusi árhulláma

Horváth Gábor - Mosonyi Zoltán, DDKÖVIZIG

Hidrometeorológiai előzmények

Az időszak előtti napok enyhe időjárása, valamint a március 20. utáni az Alpokban lehullott csapadék hatására árhullám indult el a Duna felső vízgyűjtőjéről. A hóhatár jelentősen megemelkedett, az 1.500 méter alatti területeken a hóréteg vastagsága nagymértékben lecsökkent, illetve megszűnt. A vízgyűjtőn a hóban tárolt víztömeg az olvadás hatására 18 km³-ről 11,5 km³-re csökkent. Ez a sokéves átlagot mintegy 20%-al haladta meg. A március 21. – április 3. közötti időszakban a Duna felső

vízgyűjtőn átlagban 10-50 mm összegek közötti csapadék esett.

A kialakult árhullám a magyar szakaszon Nagybjacs – Esztergom között LNV-t megközelítő, míg Esztergom – Budapest között az eddigi legnagyobb értékkel, Dunaújváros – Mohács szakaszon is LNV alatti értéken tetőzött. Dunaszekcsőn a tetőző vízállás 938 cm, Mohácson 931 cm volt. Ezek az értékek a 2. legnagyobb jégmentes vízállások voltak a települések vízmércéinek történetében. (Dunaszekcső 992cm, Mohács 984 cm 1965).

A folyó magyar szakaszának tetőző vízállásait az alábbi táblázattal szemléltetjük.

A dunai árhullám tetőző vízállásai

Folyó	Állomás	I. fok (cm)	II. fok (cm)	III. fok (cm)	LNV (cm)	Tetőző vízállás Tény (cm)	Tetőzés dátuma Tény (hó.nap.óra)
Duna	Nagybjacs	470	540	610	875	759	04.03.03-10h
Duna	Gönyű				787	728	04.03.07-19h
Duna	Komárom	500	620	680	801	781	04.03.14-23h
Duna	Esztergom	500	600	650	771	766	04.03.20h – 04.04.11h
Duna	Nagymaros	520	620	670	707	713	04.04.10h-16h
Duna	Budapest	620	700	800	848	860	04.04.16h-19h
Duna	Dunaújváros				742	724	04.05.20h – 04.06.02h
Duna	Dunaföldvár	600	750	850	703	691	04.06.03h
Duna	Paks	600	700	800	872	861	04.06.01h – 04.07.03h
Duna	Baja	700	800	900	976	952	04.08.00h-05h
Duna	Mohács	750	850	950	984	931	04.08.07h – 04.10.00h

Az árhullámot nagy tömege miatt az elhúzó, lassú tetőzés jellemezte. Az Alpokba március végén leesett újabb jelentős csapadék második árhullámot indított el, ami a magyar szakaszon már egy tömegben jelentkezett. A csehországi és szlovákiai folyók rendkívüli magasságú és elhúzó tetőző vízállásai (Morva, Vág) miatt, mely egybeesett a Duna árhullámával csak a Budapest feletti szakaszon okozott LNV-t az árhullám.

Védelmi készütség

Igazgatóságunk a dunai árhullámmal kapcsolatos jobb

felkészülése érdekében - az Országos Műszaki Irányító Testület (OMIT) hozzájárulásával - mohácsi 700 cm -es vízállás értéknél rendelte el az I. fokú árvízvédelmi készültséget.

Az elrendelés a túlparti (Duna bp.) bajai Alsó-Duna-völgyi KÖVIZIG elrendelésével összhangban történt.

A mohácsi árvízvédelmi szakaszon 2006. március 31-én 12.00 órával történt. (Bajai KÖVIZIG 31-én 06.00 órakor rendelte el a készültséget a Duna bal partján.)

A készültség 2006. április 19-én 06.00 órakor megszüntetésre került. (ADUKÖVIZIG 2006. április 23-án 18.00 órakor.)

Az alábbi táblázat a Duna Baranya megyei szakaszának készültség változásait tartalmazza.

Változás ideje	05.01 mohácsi árv. szakasz	03.01 baja-margitta szigeti
2006. márc. 31. 06.00 óra		I. elrendelése
2006. márc. 31. 12.00 óra	I. elrendelése	
2006. április 2. 06.00 óra		növelés II. fokra
2006. április 4. 06.00 óra	növelés II. fokra	növelés III. fokra
2006. április 12. 18.00 óra		mérséklés II. fokra
2006. április 14. 06.00 óra	mérséklés I. fokra	
2006. április 14. 18.00 óra		mérséklés I. fokra
2006. április 19. 06.00 óra	megszüntetés	
2006. április 23. 18.00 óra		megszüntetés

Tetőzés: 2006. április 8-án 07.00 és április 10-én 00.00 óra között 931 cm-es értéken történt.

Előrejelzés

A folyó magyar szakaszára a VITUKI Rt. Vízjelző Szolgálat készíti az árvízi előrejelzéseket. Két típusú előrejelzést határoznak meg a folyó teljes vízgyűjtőjére készített lefolyás és transzformációs modell alapján.

Az egyik az 1-2-3-4 napos időelönnyel naponta készülő előrejelzés, míg a másik a tetőző vízállás meghatározására esetenként kiadott prognózis.

A Mohács esetében max. 4 napos időszakra meghatározott várható vízállások alakulására két tendencia volt megfigyelhető. Az árhullám kialakulásának kezdetén az előrejelzések simultak a ténylegesen bekövetkezett értékekhez. Ezt követően az áradó ágon a prognózist a "felülbecslés", apadó ágon az "alulbecslés" jellemezte. Ennek okai több tényezőtől adódhattak. Az egyik az OMSZ csapadék előrejelző prognózisában a szlovák vízgyűjtőkre többször is jelentős csapadékokat vártak. Szerencsére ezek kisebb összeggel realizálódtak. A német és osztrák területekről elindult 2. árhullám a magyar szakaszon egyesült, ami szintén befolyásolta az előrejelzést. Ezen tényezők hatására az előrejelzésért felelős szervek a folyóra kiadott előrejelzéseiknek a többszöri módosítására kényszerültek.

A tetőző vízállások esetében is ez a kettős tendencia felfedezhető volt.

– A tetőző vízállások előrejelzésének kezdetén a 03.31-én a kalkulált tetőzés az alábbi volt: **910 ± 30 cm** (ápr. 6. reggel)

– Aztán a várható újabb csapadékok hatására 04.01-én lassan az értékeket emelni kezdték: **935 ± 25 cm** (ápr. 6. este)

– Az április 2-án kiadott értékek tovább emelkedtek, és időben is tolódott a tetőzés dátuma. **965 ± 25 cm** (ápr. 7/8 éjszaka)

– A magyar szakaszon bekövetkezett tetőzések hatására (Budapest) az előrejelzést 04. 05-én csökkentették: **925 ± 20 cm** (ápr. 8. reggel)

– Majd 04.07-én tovább pontosították. **925 ± 5 cm** (ápr. 8. reggel)

Az apadó ágon az előrejelzés alábecsülte a folyó vízszintjének süllyedését. Itt a gemenci ártér "vízpótló" hatása, illetve a tiszai árhullám lassíthatta az apadást.

Veszélyeztetett területek

A folyó árvízvédelmi szakaszhoz kapcsolódó hullámtéri területeit teljes egészében elöntötte az árhullám.

Az árvízvédelmi szakaszhoz magasparti rész is csatlakozik. A veszélyeztetett belterületek is itt találhatóak. Csak úgy mint 2002-ben, Bár és Dunaszekcső községek belterületét veszélyeztette az árvíz.

A mentett ártéri területen belvízvédelmi készütség is elrendelésre került. A területen működő szivattyú telepek mind egyike (társulati, FVM is) készütségben üzemelt.

A DDKÖVIZIG kezeléssű bédai torkolati szivattyútelepen

április 4-én I. fokú belvízvédelmi készütséget rendeltünk el. Az elöntött területek növekedése és a belvízcsatornák vízszintjének emelkedése miatt III. fokú belvízvédelmi készütség elrendelése is indokoltá vált. A szivattyútelep április 14-18 között teljes kapacitással, 24 órás üzemben működött. Később a készütség mérséklésre került.

Mohács város belterületi szakasza

A védekezési tevékenység ismertetése

Védekezés a fővédvonalon

A készütség ideje alatt a vízállásokat készütségi szint szerinti rendben olvastuk le és rögzítettük a védelmi naplóban, OHM-ben. A tetőző vízállás rögzítése és magasságának beosztása megtörtént, feldolgozása folyamatban van.

A Mohács Városát és az attól délre eső jobb parti területet védő első rendű árvízvédelmi töltés előírás szerint kiépített. A levonuló árhullámot a gát néhány kisebb jelenségtől eltekintve nagy biztonsággal le tudta vezetni. Az árvízvédelmi szakasz belterületi partfalas részén lévő átjárók közül csak a komplejáró került lezárásra.

Komplejáró lezárása

A töltés mentett oldali lábánál több helyen vízfolt jelent meg, ezeket feltérképeztük és a helyreállítási munkák során feltöltjük.

A belterületi szakaszon megjelent fakadó vizek kártételei ellen az önkormányzat folytatott védekezést.

A védekezés során a fővédvonal szakasz mentén az alábbi fontosabb munkákat végeztük el:

- Mohácsi komplejáró elzárása
- A partfal dilatáció vakolat javítása
- Mohácsi távjelzős vízmérce javítása.
- A töltés burkolat kátyúzási munkái

A védekezési létszám alakulása:

A védvonalon a beosztás szerint láttuk el a védekezési feladatainkat. Három gátörjárásban 33 fő teljesített szolgálatot. Külső erő bevonására nem került sor.

Felkészültünk a III. fokú készütség ellátásához szükséges létszám igénybevitelére is, de erre sem került sor.

A védekezés ideje alatt az egyidejűleg szolgálatban lévő maximális létszám 52 fő volt. Ebből 33 fő a védvonalon teljesített szolgálatot. A figyelőszolgálat ellátása mellett fizikai létszám vett részt a védekezésben (gépi és kézi kaszálás, töltés koronai munkáinak ellátása, egyéb fenntartási tevékenység), továbbá biztosítottuk a magasparti védekezés irányítását is.

Központi létszám az ügyelet biztosításán túl a vízrajzi, munkaügyi, pénzügyi feladatokat látta el.

„Magasparti” (önkormányzati) védekezés

Az előre jelzett vízállásról először március 30-án tájékoztattuk az érintett önkormányzatokat, melyet a napi előrejelzés pontosításakor többször is megismételtünk. A tájékoztató faxokat a mohácsi, bárí, dunaszekcsői polgármesteri hivatalokba és a közútkezelőnek küldtük meg. Jeleztük, hogy a vízállások és előrejelzések az internetről is letölthetők.

A "magasparti" védekezés esetében a 2002. évihez hasonló területek érintettségét vártuk, erről tájékoztattuk Megyei Védelmi Bizottságot is.

Az OMIT (Országos Műszaki Irányító Törzs) jelzése alapján értesítettük a dunaszekcsői önkormányzatot, hogy a KDVKÖVIZIG érdi raktárából a védekezéshez szükséges zsákmennyiség átvehető.

A védekezési munkák műszaki irányításához állandó létszámot biztosítottunk. Irányításukkal megépült dunaszekcsői ideiglenes nyúlgátak megvédték az elöntéstől a 2002-ben víz alá került lakóépületeket is, noha a tetőző vízszint az akkorinál magasabbnak és tartósabbnak bizonyult.

Dunaszekcső, Alsó-Duna sor

Az idei védekezés során - a négy évvel ezelőtől eltérően - a belterületi szakaszon Dunába torkolló Lánka-patak medre elzárásra került, vízének átemeléséhez igazgatóságunk mobil szivattyút biztosított.

Az általunk meghatározott magasságra kiépített nyúlgátak időre megépültek Bár községben is, és az 57. sz. fkl. út Dunaszekcső melletti mélyebb szakaszán is.

Az önkormányzatok védekezésének megszervezése, és végrehajtása a polgármesteri hivatalokra hárult de igazgatóságunk mellett több szervezet is segítette tevékenységüket.

A védekezés tapasztalatai

Az árvízvédelmi töltésen beavatkozásra - fentiekben felsorolt jelenségek mellett - nem került sor, funkcióját betöltötte. Ismét beigazolódott, hogy e szakaszon az árvízvédelmi töltést a rendkívüli magasságú árvizek tehetik csak próbára. Magasparti (önkormányzati) védekezésnél beigazolódott, hogy Dunaszekcső védelme egy torkolati zsilip - Lánka-patakon - kiépítésével jelentős mértékben javítható. Megvalósításának költsége már egy-két másodfokú szinthez tartozó árhullám esetében is megtérülne.

HÍREK * HÍREK * HÍREK * HÍREK * HÍREK * HÍREK

Pótolta Igazgatóságunk az árvízi védekezéshez felhasznált védelmi készleteket. Ennek keretében 15.000 db juta zsák, 230 m² fólia és 1.100 db fáklya került beszerzésre több mint 2 millió Ft értékben.

Folyik az árvízi károk helyreállítása. Az Igazgatóságunk által kezelt létesítményekben a készütség megszüntetését követően felmérték szakembereink a keletkezett árvízi károkat. A károk helyreállítására 2006. június 20-ig kaptunk határidőt. Ennek keretében a mohácsi állami, valamint a dunaszekcsői vízmérce kövezését, a Duna jobb parti töltés hullámtéri oldalán lerakodott uszadék összegyűjtését és elszállítását, a mentett oldali töltésláb feltöltés elvégzését cca. 6 ezer m³ anyag beépítésével, illetve padka és rézsúvadások helyreállítását végeztük el.

Minden dolgozó igénybe veheti az uszodabérleteket. A Sportkör megszűnését követően a Szakszervezet vette át az uszodabérletek kezelését. Ez azonban nem jelenti azt, hogy csak szakszervezeti tagok használhatják ki a kedvezményeket, hanem mindenki igénybe veheti a Hullám szolgáltatásait. Kétfajta bérlet áll a dolgozók rendelkezésére: 3 db kombinált (uszoda, strand, szauna, konditerem), és 3 db az uszodába és a strandra jogosító belépéssel. A bérleteket a portán lehet felvenni, hétvégi használatához előjegyzés szükséges. Egy-egy alkalommal 3 órás időtartamra lehet elkérni a belépőket, hogy mindenki hozzájuthasson a sportolási lehetőséghez.

Nem tiltott határátlépések

Összeállította: Tálos András, DDKÖVIZIG

Határon átnyúló, INTERREG-es pályázatok a DDKÖVIZIG-en A DDKÖVIZIG pályázatai

Az Európai Unió 1999 és 2006 között 195 milliárd Eurót rendelt a Strukturális Alaphoz. Az Unió támogatási-, valamint regionális politikájának megfelelően erre az időszakra három konkrét célkitűzést fogalmazott meg. A Strukturális Alap összköltségvetéséből azonban csaknem 13 milliárd Eurót az Unió az úgynevezett Közöségi Kezdeményezések irányába terelt. Ilyen Közöségi Kezdeményezés az INTERREG, az URBAN, a LEADER+, és az EQUAL Program.

Az INTERREG keretében 2004 és 2006 között Magyarország több mint 17 milliárd Forint (68,6 millió Euró) összegű forrást fordíthat határon átnyúló, együttműködést támogató programokra európai és a hazai forrásokból. Ennek 50-80%-át használhatják fel az INTERREG III A programok. A Dél-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóságnak kilenc benyújtott INTERREG pályázata és egy, már folyamatban lévő INTERREG-es projektje van.

Az INTERREG

Az INTERREG Program olyan határon átnyúló, transznacionális és interregionális együttműködést jelent, amelynek célja a közösség területének harmonikus, kiegyensúlyozott tartós fejlődése. Az INTERREG kezdeményezéseket - szemben a regionális és egyéb strukturális programokkal - az Európai Bizottság javasolja a tagállamoknak, mint az egész európai térség fejlesztése és kohéziója szempontjából alapvetően fontos együttműködési területeket. Az INTERREG-nek három alapvető - és egymástól elsősorban az együttműködési területében különböző - formája létezik: a határ menti, a transznacionális és az interregionális együttműködés. A DDKÖVIZIG a határ menti kezdeményezésekben érdekelt, amely a következő törekvéseket fogalmazza meg:

- *résztevő területek alapján:* két (egy esetben három) ország határ menti megyéinek (NUTS III szint) együttműködése;
- *átfogó célok alapján:* határon átnyúló gazdasági és szociális kapcsolatok fejlesztése;
- *támogatás fő területei alapján:* kis- és középvállalkozások közötti együttműködés, helyi gazdaságfejlesztési kapcsolatok kiépítése, város és vidékfejlesztés, emberi erőforrás fejlesztés (K+F, kultúra, egészségügy, oktatás), környezetvédelem, megújuló energia, közlekedési, információs és vízügyi együttműködés, jogi és közigazgatási együttműködés, beruházások és kisebb részben tanulmányok.

Az INTERREG III A-n belül négy további program különíthető el, amelyek közül a DDKÖVIZIG a *Szlovénia - Magyarország - Horvátország Szomszédsági Programban* vesz részt. Ebben a Programban a gazdasági és társadalmi kohézió és humán erőforrás-fejlesztés (közös gazdasági térség, közös humán erőforrás-fejlesztés és közös turisztikai és kulturális térség), valamint a fenntartható fejlődés (környezeti erőforrások fenntartható használata és környezetvédelem, természetvédelem és elérhetőség) témakörében lehetett pályázni.

A pályázati felhívás során két különböző pénzügyi eszköz áll rendelkezésre: tagorszádként Szlovénia és Magyarország számára az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), valamint tagjelölt orszádként Horvátország számára a PHARE. A tagországok számára természetesen az ERFA mellett automatikusan megjelenik a központi, nemzeti társfinanszírozás is. Magyarország esetében az igényelhető támogatás mértéke az elszámolható projektköltségek maximum 95%-a lehet.

A Dél-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság összesen kilenc pályázatot adott be. A jelenleg elbírálás alatt álló pályázatok mellett az Igazgatóságnak már van két nyertes INTERREG, illetve egy PHARE által támogatott projektje. Ezek esetében a végrehajtás mellett a DDKÖVIZIG elkészíti a kötelező előrehaladási jelentéseket. A kilenc beadott pályázat közül a "Boros-Dráva revitalizációja" című kiemelt típusú, úgynevezett bilaterális KÖZÖS projekt. E projekt esetén közösen kell pályázni, kifejleszteni a tervezést és az előkészületeket, valamint közösen kell végrehajtani a tevékenységeket. A többi nyolc úgynevezett EGYÜTTMŰKÖDÉSI bilaterális projekt, ezek esetében csak egy pályázati szervezet nyújtja be pályázatát. Azonban a pályázó szervezetnek legalább egy határon túli partnerrel kell rendelkeznie.

Elbírálás alatt álló pályázatok:

1. A határ menti drávai holtágak komplex hasznosítási lehetőségeinek vizsgálata, a hasznosításra vonatkozó javaslatok kidolgozása

A Dráva mindkét oldalán nagy számban található holtágak, amelyek vízutánpótlás hiányában feliszapolódtak, gyakorlatilag hasznosíthatatlanok; ugyanakkor a holtágak a településekhez gyakran közel fekszenek és esetenként megfelelően nagyméretűek ahhoz, hogy gazdaságosan hasznosíthatók legyenek.

A Dráva melléke az Ország egyik legelmaradottabb aprófalvas, halmozottan hátrányos helyzetű, gazdasági, foglalkoztatási, szociális és egyéb problémákkal terhelt térsége. Általános a tökehiány, szűkösek a megélhetési források, képzetlen a munkaerő.

A térség természeti adottságai azonban (a holtágakat is beleértve) igen kedvezőek, a környezet jelenlegi állapotában is igen gazdag. A tájelemek nagy változatoságot mutatnak (legelők, rétek, erdők, vizes élőhelyek stb.). A táj sajátos hangulatát meghatározzák a nagy számban megtalálható holtágak, amelyek a felszíni vizek egykor igen jelentős szerepét bizonyítják. A gazdasági elmaradottság következményeként ugyanakkor a környezet egészséges, nincs ipari jellegű szennyezettség.

A hasznosításra alkalmas holtágak felmérése és a lehetséges hasznosítási elképzelések vizsgálata feltárhatja és elindíthatja ezeknek az értékes területeknek az újrahazsnosítását. Ezek a fejlesztések egy-egy település életében fontos megújulást és vonzerőt jelenthetnek. A felújított, hasznosított holtágak láncolata az egész elmaradott térség turisztikai vonzerejét növelné, és megélhetési forrássá válhatna. A Dráva menti települések fejlődése szempontjából ugyanis kiemelt jelentőségű lehet az ökoturizmus, és a természetközeli mezőgazdasági termelési módok elterjesztése. Az adottságokat és lehetőségeket figyelembe véve ez az út, amely a falvak lakosságának megélhetését és a térségnek a természettel szerves összhangban lévő fejlődést biztosíthat. Ennek kiaknázásában nyújt segítséget a holtágak "élővé", hasznosíthatóvá tételét megalapozó projekt.

A projekt konkrét célcsoportjai a következők:

- a holtágak alapvető fizikai és biológiai állapotának meghatározása;
- a holtágak a környező települések életében és a táj formálásában betöltött szerepének, jelentőségének megállapítása;
- a holtágak "élővé" tétele, konkrét hasznosítási lehetőségeik feltárása;

- konkrét javaslatok kidolgozása az egyes holtágak hasznosítására vonatkozóan;
- valamint ajánlások kidolgozása a horvát oldali holtágak hasonló problémáinak megoldására.

A projekt megvalósítása szempontjából közvetlen célcsoportnak tekinthetők a holtágak hasznosításában érdekelt vállalkozások, önkormányzatok és azok a turisták, akik igénybe veszik a szolgáltatásokat. A közvetett kedvezményezettek között lehet számon tartani az érintett falvak, de a tágabb térség teljes lakosságát, hiszen ezzel a térség népességmegtartó képessége is nő. A projekt hozzájárulhat az elmaradott drávai térség (horvát és magyar területen egyaránt) fejlesztési lehetőségeinek feltárásához és a fenntartható, organikus fejlődés elősegítéséhez. A projekt a horvát vízgazdálkodási szervezettel (Hrvatske Vode) együttműködve jön létre.

2. A víz-keretirányelv végrehajtásának egyeztetése horvát-magyar viszonylatban, kiemelten a határokon átnyúló vízgyűjtőkre vonatkozóan

Az Európai Unió a tagállamok részére a víztestek jó állapotba hozása érdekében rövid határidővel szigorú kötelezettségeket fogalmazott meg (2000/60/EK számú irányelv). Ez az úgynevezett Vízkeretirányelv (VKI). Célja, hogy a tagországok területén lévő víztestek 2015-re elérjék a jó állapotot.

Ennek végrehajtása érdekében a határokkal osztott vízterek, vízgyűjtők esetében az együttműködés módját mielőbb tisztázni kell a horvát-magyar viszonylatban is. A vízterek esetében egyaránt szükség van azok pontos lehatárolására, állapotuk feltárására, a szomszédos víztesteket érő hatások felmérésére és végső soron a víztestek jó állapotának biztosításához szükséges intézkedések meghatározására. Tekintettel arra, hogy ezek a hosszú távú intézkedések csak szoros együttműködéssel és egységes elvek alapján hajthatók végre hatékonyan, a munkát a horvát féllel közösen kidolgozott program alapján kell elvégezni.

A projekt céljai a Víz keretirányelv célkitűzéseinek megvalósítása érdekében:

- a határokkal osztott vízgyűjtők állapotának, és az azt befolyásoló tényezőknek a megismerése;
- a VKI megvalósítási folyamatának egyeztetése, a konkrét adatforgalom és közös munkavégzés koordinálása;
- a jó állapot elérésének vizsgálata az elképzelések egyeztetésével, egységesítésével;
- együttműködési program kidolgozása a VKI végrehajtására vonatkozóan;
- a magyar oldali tervezési munka segítése a határokkal osztott vízgyűjtők esetében, az ezzel kapcsolatos vizsgálati munka kiterjesztése a határon túlra;
- a horvát fél felkészítése, illetve segítése az EU-s projektek végrehajtására, e program keretén belül;
- a horvát-magyar szakemberek szorosabb munkakapcsolatának kialakítása, ami a majdani EU közösségi munkavégzést is elősegíti;
- tudatosabb környezethasználat elősegítése.

Az EU által kitűzött környezeti - ezen belül vízminőségi - célok teljesülése a közös (határokkal osztott) vízgyűjtők esetében megkívánja az érintett felek (horvát, magyar) együttműködését. Tekintettel a kérdéskör újszerűségére és komplexitására az ezzel kapcsolatos munkát részletesen elő kell készíteni, amire jelen projekt kiválóan alkalmas lehet. A projekt a horvát vízgazdálkodási szervezettel (Hrvatske Vode) együttműködve jön létre.

3. Határt metsző vízfolyások rendezése

A projekt általános célkitűzése a határ menti vízgyűjtő területeken a határt metsző és határt alkotó 17 vízfolyás horvát-magyar közös érdekű szakaszainak folyamatos fenntartása, a helyi vízkárok kialakulásának mérséklése érdekében. A délszláv háború idején a

határ menti területeken történt aknatelepítések következtében a fenntartási munkák nem történtek meg. Specifikus célkitűzés a vízfolyások környezetében az aknaveszélyes területek felülvizsgálata, és aknamentesítése, az engedélyes vízfolyások fenntartási munkáinak elvégzése, valamint a határt metsző vízfolyások horvát-magyar közös érdekű szakaszainak mederrendezési munkáihoz a műszaki tervek és a vízjogi engedélyek elkészítése.

4. Kerékpárút a Dráva töltésen

Napjainkban Magyarországon és Horvátországban egyre nagyobb érdeklődés mutatkozik a horvát-magyar határterület természeti értékeinek megismerése iránt. A pihenést és kikapcsolódást nyújtó kajakos, gyalogos és kerékpáros túrák népszerűsége fokozatosan előtérbe kerül. Azonban a jelenlegi közlekedési infrastruktúra mind horvát, mind magyar oldalon még nem biztosít megfelelő lehetőségeket a fenti igények kielégítésére.

A Kerékpárút a Dráva töltésen projekt a „Három Folyó Kerékpáros Túraútvonal” Felsőszentmárton és Tótújfalú közti országúti szakaszának alternatívájaként a Dráva töltés 58+120-70+280 tkm közötti szakaszán kerékpárút tervezését irányozza elő.

A projekt általános célkitűzése a magyar-horvát határvidéken a természeti értékek megőrzését is pozitívan befolyásoló környezetbarát közlekedés, környezetbarát közlekedési eszközök fokozottabb használatának ösztönzése. A védőgátak forgalommentessége a kerékpárút használók forgalombiztonságát növeli, a kerékpárút természetbe illesztése ideális feltételeket teremt a túrake-
rékpárosoknak.

5. Kölked-Mohács kerékpárút

Ez a projekt a Duna mentén, Mohács városától déli irányban, a folyó jobb parti árvízvédelmi töltésén haladó, nemzetközi kerékpárút fejlesztését irányozza elő. A projekt megvalósítása esetén kerékpárral megközelíthetővé válnak a Duna-Dráva Nemzeti Park elzárt területeirészei, Kölked község, a „Bédai horgásparadicsom”, valamint az országhatár. Összekötésre kerülnek a korábban megépült szakaszok. A projekt távlati célkitűzései: a horvátországi kerékpárút-továbbépítés lehetőségének vizsgálata; egy ajánlás megfogalmazása; valamint szándéknyilatkozat aláírása a határ menti partnerrel. A végső elképzelés a projekt továbbfejlesztése, ami által a horvát természeti területek - pl. kopácsi rét - és a magyar nemzeti park területi kerékpárúttal összekapcsolhatóvá válnának. Duna menti kerékpárút szakasz (összesen 4,85 km hosszú) megvalósítása a térségben az aktív turizmus lehetőségeinek fejlesztését támogatja.

6. Drávai hordalék vizsgálatok

E projekt célja a szomszédosági kapcsolat kialakítása a Hrvatska Voda szervezetével, a Dráva hordalékmozgásának mérése, a folyó fenntartásával és kezelésével kapcsolatos jövőbeli elképzelések megismerése; valamint a Dráva Barcs-Örtilos között - korábban megkezdett - görgetett és lebegtetett hordalék mérések folytatása, az ehhez szükséges eszközök beszerzése. További célkitűzések:

- a jelenleg szabályozás alatt álló öt szakasz mérőhajóval történő geodéziai felmérése;
- a mederszabályozási helyeken hidraulikus modellezések elvégzése mozgómedrű, valamint számítógépes programok segítségével (a meder változásának, a folyó építő és romboló munkájának elemzése céljából), a programok bérlésével, megvásárlásával;
- a korábbi magyar és horvát mérésekkel együtt a Dráva hordalék háztartásának elemzése, kihatásának vizsgálata az alkalmazott szabályozásokra;
- a környezetre a legkisebb negatív hatással járó mederszabályozások vizsgálata, a vizsgált szakaszok természetfeltáró (flóra és fauna) és bemutató tanulmányának elkészítése;

– az eredmények egyeztetése a Hrvatska Voda szakemberekkel, azok ismertetése a Dráva védelméért tevékenykedő szervezetekkel;

– a magyar-horvát közös érdekeltégbe tartozó 238 km hosszú (torkolat és Őrtilos közötti) Dráva szakasz új folyógazdálkodási és folyószabályozási stratégiájának kidolgozása, mely a legkisebb negatív környezeti-természeti hatással jár;

– az eddig alkalmazott szabályozási módszerek átdolgozása, finomítása, tanulmányának elkészítése a társadalmi-, környezetvédelmi-, természetvédelmi igények figyelembe vételével, az eredmények bemutatása a Dráva védelméért tevékenykedő szervezeteknek

A projekt a horvát oldalon jelenleg kidolgozás alatt álló természetvédelmi törekvésekkel közösen fogja elérni célját. A végső cél a folyó hosszú távon érvényesülő természeti adottságainak oly módon történő kiaknázása, mely a fenntartható fejlődés szem előtt tartásával szolgálja a folyónak és medrének kezelését.

7. Boros-Dráva revitalizációja

A projekt általános célja *javítani az együttműködést a határon átnyúló közös természeti erőforrás készletekkel való gazdálkodásban a természeti javak értékeinek megőrzése és a határ menti terület környezetének védelme érdekében*. A projekt specifikus célja a Boros Dráva revitalizációs tervdokumentációjának és az ahhoz szükséges alapok kidolgozása. A projekt egyik eredményeként létrejön a szóban forgó terület térinformatikai rendszere (GIS). Az ökoszisztéma megbomlásának már ismert okai miatt meghatározásra kerülnek azok a vízügyi-műszaki, ökológiai, térségi és más intézkedések, amelyek a terület ökológiai állapotának megőrzését és javítását szolgálják, a fenntartható fejlődés további lehetőségeinek (sport, falusi turizmus, rekreáció) tiszteltetésével. A projekt fő célcsoportjai a határ menti régió települései és a helyi lakosok, az állami és helyi igazgatási szervek, továbbá a határ két oldalán működő tudományos intézetek.

A projekt a következő célokat fogalmazza meg:

– szakmai kiindulási alapok előállítását a Boros-Dráva terület fenntartható fejlődési koncepciójának kialakításához a közös erőforrás készletek hasznosításával, a természeti javak értékeinek megőrzése és a határ menti terület környezetének védelme mellett;

– a terület közös fejlesztési érdekeltégének meghatározása, a helyi és regionális illetékes szervek közötti kapcsolatok fejlesztésének megalapozása, mint a további közös munka egyik feltétele;

– komplett műszaki dokumentáció és tanulmány kidolgozása, amely alapján a következő években kezdenék meg a meghatározott intézkedések közös végrehajtását a határ mindkét oldalán húzódó teljes terület revitalizálása érdekében;

– a Boros-Dráva terület revitalizációjára tervdokumentáció ill. ahhoz szükséges alapok kidolgozása;

– a térségi - térinformatikával /GIS/ támogatott - információs rendszer kiépítésében a tevékenységek egyeztetése és a tárgybani terület vízei és a környezet minőségének javítására irányuló közös kezdeményezések meghatározása;

– a terület biológiai sokféleségét bemutató közös adatállomány felállítását és annak vezetése.

8. Horvát-magyar vízgazdálkodási szakszótár

E projekt keretein belül *az együttműködést, a további pályázatok összeállítását elősegítő magyar-horvát, horvát-magyar vízgazdálkodási szakszótár és kifejezés gyűjtemény kidolgozására, kiadására* kerülne sor. Már korábban felvetődött az ötlet a határ menti vízgazdálkodási szervek és egyéb vízgazdálkodók, gazdálkodók együttműködését elősegítő kiadvány elkészítésével kapcsolatban, melynek megvalósításához kiváló lehetőséget biztosít ez az INTERREG pályázat. A kiadványban

megjelennének olyan szakmai kifejezések, szóösszetételek, szakszavak, amelyek nélkülözhetetlenek a pontos információcseréhez a két ország érintett szakterületi szervei között.

A szakmai egyeztetések megfelelő lezajlása érdekében nagyon fontos a két fél közötti egyértelmű kommunikáció, mivel ezen egyeztetések során részletekbe menően, a félreértéseket kizárva kell foglalkozni szakmai kérdésekkel. A szakszótár és kifejezés gyűjtemény kiadása megoldást jelenthet a fent említett problémák megoldására, áthidalására.

Általános célkitűzés, hogy a vízgazdálkodási szakszótár és kifejezés gyűjtemény elkészültével a határ menti horvát-magyar együttműködés, információáramlás javuljon, az együttműködés hatékonysága megnöjön, továbbá cél az Állandó Magyar Horvát Vízgazdálkodási Bizottság, albizottságok, szakmai megbeszélések szakmai kommunikációjának egységesítése.

Az említetteken kívül jelentős szerep juthat a szótár kidolgozásának abban, hogy a két ország még szorosabb kapcsolatot alakítson ki a közös célok elérése érdekében, azaz új, az ediginél erősebb alapokra épített megfelelő kommunikáció által szorosabb kapcsolatrendszer alakulhat ki. Az információcseré, kommunikáció javulása pedig egyéb olyan területeken (árvízvédelem, mezőgazdaság, természetvédelem) is érzeteli majd hatását, mely jelentős a térség gazdasági és társadalmi életében.

A magyar és horvát vízgazdálkodási és a kapcsolódó szakterületek szaknyelvi nomenklatúrájának összeállítása legalább 4000 db címszó összegyűjtését, rendszerbe foglalását jelenti, oly módon, hogy az szakmai és nyelvészeti szempontból is pontos és megbízható legyen. A szótárt jól kezelhető formában és minden igényt kielégítő számban bocsátanánk a felhasználók rendelkezésére.

9. Dráva-Mura torkolati szakaszának teljes körű rendezése

E projekt célja a Dráva-Mura torkolatának rendezésével kapcsolatos jövőbeli elképzelések megismerése, egyeztetése a Hrvatska Voda szervezetével. A Mura drávai torkolata mintegy 900 m-el lejjebb van annak eredeti helyétől. A teljes torkolati szakasz állapota kritikussá vált, a Dráva kettős ellenkanyart alakított ki. A jelenlegi torkolat felett 1000 m-re a két folyó kritikusan közel került egymáshoz, a Dráva áttörhet a Mura irányába. Ez a szelvény jelenlegi állapotában nem képes elvezetni mindkét folyó vízhozamát, a Mura medre és bal partja veszélyeztetett, a korábban kiépített partbiztosítás hossza nem elegendő. Ezen keresztül a Barcs-Nagykanizsa vasútvonal őrtilosi szakasza is veszélyeztetett. A projekt a Mura bal part védelmét hivatott megerősíteni a partbiztosítással.

A Hrvatska Voda az elmúlt években partbiztosításokat épített a további parti eróziók megakadályozása céljából. A hosszú távú megoldást a Dráva-Mura torkolati szakaszának teljes körű rendezése adja, mely magába foglalja a nagyobb részt horvát területen, kisebb részt magyar területen tervezendő, majd építendő szabályozásokat.

Nyertes pályázatok:

1. Drávai monitoring tervezése Bélavár térségében

Ez a projekt még a PHARE keretén indult 2005 augusztusában és a Horvát-Magyar Kísérleti Kisprojekt Alap támogatja. A közbeszerzési eljáráson nyertes vállalkozó (Aquaprofit Rt.) az ütemterv szerint tavaly elkészítette a Vízvár térségében tervezendő komplex mennyiségi és minőségi állomásokból álló rendszer tanulmánytervét.

A 2006-ra ütemezett feladatok a következők:

– a Dráva folyó főágára Heresznye térségében a mennyiségi és minőségi állomás engedélyezési és kiviteli terve;

– a Dráva bélavári mellékágában a mennyiségi állomás engedélyezési és kiviteli terve;

- Bélavár térségében „Csikosréten” a három talajvízkút engedélyezési és kiviteli terve;
- Vízvár térségében a három talajvízkút engedélyezési és kiviteli terve.

A projekt zárása: 2006. augusztus. A vállalkozó a tervdokumentációkat 90%-ban már elkészítette, a projekt sikeres teljesítésének nincs akadálya.

2. Integrált vízrajzi, vízminőségi és ökológiai monitoring rendszer megtervezése, a működtetett megfigyelő rendszerek optimalizálásával és új létesítmények meghatározásával a Dráva közös érdekű horvát-magyar szakaszán

Ezt a pályázatot a Szlovénia - Magyarország - Horvátország Szomszédsági Program (INTERREG III A) támogatja. A projekt 2006. márciusában indult. Befejeződött a közbeszerzési eljárás előkészítése, illetve a hirdetmény közzététele. A nyertes vállalkozó kiválasztására június közepén kerül sor.

2006-ra tervezett feladatok a következők:

- a meglévő horvát-magyar vízrajzi, vízminőségi, ökológiai állomások jellemzése, állapotuk bemutatása;
- az új igények, elvárások összegyűjtése (Víz-Keretirányelv, lakossági, társadalmi igények) - a vizsgálati paraméterek meghatározása;
- a feltárások alapján elemzések az optimalizációra.

2007-ben tervezett feladatok pedig a következők:

- integrált monitoring-terv és megvalósulási ütemterv összeállítása;
- nyitott, közös, kétnyelvű internetes adatbázis a Dráva közös horvát-magyar állomásaira.

A projekt létrejöttével elkészül a folyó közös szakaszán az új előírások és társadalmi igények alapján aktualizált, fejlesztési megoldásokkal bővített monitoring terv, illetve egy közös weblap, ahol a folyó aktuális jellemző mennyiségi, minőségi adatai egy helyen meg-

találhatók lesznek. A projekt zárása 2007. augusztusa.

3. Helyreállítási munka a Dráva folyón

Jelen nyertes, INTERREG-es pályázat a Dráva folyó magyar-horvát határszakaszain a biztonságos vízi közlekedést célozza meg. A projekt helyreállítási munkák végzését, hajózást zavaró famaradványok, tuskók és a folyószabályozási funkciót nem ellátó, de a biztonságos víziközlekedést veszélyeztető szabályozási mű eltávolítását foglalja magában.

A Dráva folyón a hajózás szabályozása a magyar és a horvát fél közti egyezmény szerint történik. A hajózás biztonsága érdekében közösen egyeztetik és állapítják meg a Dráva folyó teljes hajóútnak kitűzési és fenntartási munkáit. A Dráva folyó horvát-magyar közös határmenti szakaszán a 70+200 – 198+600 fkm között van kitűzött hajóút. A hajóút irányának, szélének és mélységének, valamint a hajózási akadályok, korlátozások és hajóműveletek helyének egyezményes jelekkel történő megjelölése, valamint a hajóútban található idegen tárgyak, hajózási akadályok, eltávolítása képezi a feladatot. A Magyar Állam tulajdonában és a Dél-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság kezelésében levő Dráva folyó 184+000-184+500 és 187+000-187+500 fkm közti szakaszain a mederben olyan famaradványok vannak, melyek zavarják a biztonságos víziközlekedést, és a 74+000 fkm-ben levő szabályozási mű (mely már folyószabályozási funkciót nem lát el) a biztonságos víziközlekedést veszélyezteti. Hajózási kisvízszint feletti vízállás esetén a vízfelszín alatti keresztirányú szabályozási mű maradvány nem látható, azonban a kömaradványok felett hajózási kisvízszinten nincs meg az előírt 16 dm-es mélység. A projektben 5%-os önerőt kell biztosítani a csaknem 20 millió Forintos költséget illetően. Az idén februárban beindult projekt várható befejezése 2007 májusa.

A Föld Napja

Pusch Gizella, DDKÖVIZIG

Ki mondta, hogy nem tudod megváltoztatni a világot? - hangzik a Föld Napja mozgalom egyik jelmondata. Ma már egyre többen vannak, akik aggódnak bolygónk romló környezeti állapota miatt, és tiltakoznak a vizeket szennyező hulladéklerakók, a levegőt egyre súlyosabban szennyező közúti közlekedés, a fajok kiirtása, a természetes élőhelyek eltűnése ellen.

A világméretű környezetvédelmi akciónap társadalmi kezdeményezésként 1970-ben indult az Egyesült Államokból. A mozgalom mára világméretűvé szélesedett, így április 22-én minden évben több mint 300 millió ember fejezi ki aggodalmát a környezet gyorsuló pusztítása miatt a különböző megmozdulásokon. Hazánkban 1990-ben hozták létre a Föld Napja Alapítványt, és azóta itthon is egyre többen érzik úgy, hogy legalább ezen a napon tenniük kell valamit környezetük érdekében: fát ültetnek, patakot tisztítanak, környezeti vetélkedőkön mérik össze tudásukat.

A *Duna-Dráva Nemzeti Park* Pécsen a Tettyén rendezte meg Föld napi zöld forgatagát, melyen részt vett a *Dél-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság*, valamint a *Dél-dunántúli Természetvédelmi, Környezetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség Zöld Pont* Irodája is.

Avatási ceremónia keretében a Zöld Gondolat Lovagrend lovaggá ütött négy új tagot. Az elismerő címben csak azok részesülhetnek, akik személyes példamutatásukkal is sokat tesznek környezetünk, természetünk védelméért. 2006 zöld lovagjai:

- *Kiss László*, aki a Zala Megyei Természetbarát Szövetség elnökeként sokat tett a szabadidősportokért,
- *Kobán Rita* többszörös olimpiai bajnok, a Magyar Olimpiai Bizottság Környezetvédelmi Bizottságának vezetője, a környezet-, és természetvédelem elkötelezett híve munkájában, magánéletében egyaránt,
- *Molnár Attila*, a Miskolci Vadaspark igazgatója aki a városlakók környezettudatos gondolkodásmódjának kialakításában vállalt nagy szerepet,
- *Tasnádiné Hardy Judit*, a Baranya Megyei Gyermek és Ifjúsági Közalapítvány titkára, aki jól példázza, hogy családanyák milyen nagy hatással tudnak lenni közvetlen környezetükre.

Lépések a garéi környezetszennyezés felszámolására

Weber Béla, DDKTVF

A Budapesti Vegyiművek Rt. 1980-tól szállított a növényvédőszer gyártásból származó veszélyes hulladékot a garéi tároló területére. Az akkori előírások szerint és a tároló talajszerkezetét is figyelembe véve jó elképzelésnek tűnt a hulladék ilyen módon történő átmeneti tárolása.

Az idő múlásával azonban egyértelművé vált, hogy a fémhordók - amibe csomagolták a hulladékot - folyamatosan tönkrementek, kilyukadtak, a folyékony halmazállapotú hulladék a talajra folyt és lassan leszívárgott a mélyebb rétegekbe is.

A '90-es években elvégzett vizsgálatok igazolták, hogy a szennyezőanyag már a talajvízben is kimutatható a 20-25 m vastag agyagréteg ellenére. Egyértelművé vált, hogy a hulladékot el kell szállítani és a területet kármentesíteni kell.

A Kormány határozottan állást foglalt arról, hogy nem tűr halasztást a garéi veszélyes hulladék tárolóban lévő magas klórtartalmú szerves anyagok okozta környezetszennyezés lokalizációja, a környezeti károk elhárítása, azok pénzügyi fedezetének biztosítása.

A tároló kiürítése 2000. december 20-án kezdődött meg és 2002. április 19-én fejeződött be. A telepről elszállított és égetéssel ártalmatlanított magas klórtartalmú szerves hulladék mennyisége 17.740 tonna volt, amelynek összköltsége 3.25 mrd Ft lett.

A hulladék biztonságos szállításának érdekében a folyékony rész tartályokba, a szilárd részt műanyag hordókba kellett átcsomagolni. A kiürített hordók maradványát, mint szennyezett fémhulladékot pedig elszállították egy németországi lerakóba.

A kiürítés során a hordók közötti hézagokat kitöltő föld, valamint a hordók alatti talajréteg is erősen szennyezetté vált. A hordók elszállítását követően a telepen visszamaradt két depónia, amelyek egyikében 3.500 tonna klórbenzollal telített földet, a másikban kb. 5.000 tonna egyéb, erősen szennyezett talajt helyeztek el ideiglenesen. A Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 2001. januárban kötelezte a Budapesti Vegyiművek Rt.-t a tárolt veszélyes hulladék okozta talaj- és talajvízszennyezés mértékének tényfeltáráására és a lehetséges műszaki beavatkozások megvalósíthatósági tervének elkészítésére.

A terv alapján a hatóságunk 2002. szeptemberében határozatban el-

rendelte a veszélyes hulladék tároló műszaki beavatkozással történő kármentesítését.

Az elvégzett fúrások feltárások alapján a környezetszennyezés állapota a következők szerint foglalható össze.

A 210x165 m-es tároló belső területe alatt a szennyezett talaj összes mennyiségét 106.000 tonnában határozták meg, amelyben a kockázatos anyagnak minősülő klórbenzol összes mennyisége 453 tonna. (Ez a mennyiség nem tartalmazza a depóniákban lévő további 3.500 tonna telített és 5.000 tonna erősen szennyezett földet és a benne lévő klórbenzol mennyiségét.)

Jellemző a szennyezés eloszlására, hogy bár a klórbenzolok lejutottak 20 méteres mélységig, de a felső 1 méterben 221,8 tonna, a második méterben 142,5 tonna és a harmadik méterben mintegy 36,4 tonna klórbenzol található, amik együttesen az összes szennyezőanyag 88 %-a.

Fontos megállapítás, hogy a felszín közelében lévő erősen szennyezett talaj eltávolításával a környezetszennyezés kockázata hatékonyan és biztonságosan csökkenthető.

A tároló területén kívül szennyezett talaj nem fordul elő.

A szennyezett talajvíz kiterjedése az évek óta folytatott szivattyúzás ellenére túlnyúlik a tároló területén. Az agyagos talajszerkezet miatt a vízzel együtt a klórbenzolok nehezen távolíthatók el, ezért döntő jelentősége van az egész szennyezett talaj eltávolításának, a megelőzésnek.

A felügyelőség fontosnak tartja a kármentesítési beavatkozás mielőbbi megkezdését. Ennek fő oka a tároló jelenlegi állapota és a talajban lévő klórbenzolok fizikai tulajdonságai. A tároló felszíne jelenleg nyitott, a csapadékvíz a felszín közelében lévő tömény klórbenzol hulladékot a talaj mélyebb rétegébe sodorja. A szennyezés terjedését fokozza, hogy a víznél nehezebb anyag a talaj hézagjaiban önállóan is mozog, lefelé haladva folyamatosan növeli az összes szennyezett talajtömeg mennyiségét.

A műszaki beavatkozás befejezésére szóló kötelezés határideje 2012. vége, amelynek része az erősen szennyezett talaj ártalmatlanítása és a kevésbé szennyezett talaj biológiai kezelése. Előbbit 2006-ban, utóbbit 2008-ban meg kell kezdeni.

A talaj teljes kármentesítésének megkezdéséig is 1998. óta folyamatosan szivattyúzzák a meglévő 15 db víztermelő kutat, valamint a felügyelőség 2004-ben elrendelte két újabb lokalizációs kút létesítését, üzemeltetését. A naponta kitermelt 40-50 m³ talajvizet és a területen belül összegyűjtött szennyezett csapadékvizet a Hidason létesített víztisztítóba szállítják.

A tároló területe alatti részen a talajvíz összes klórbenzol tartalmának határértéke 200 µg/l, a tárolón kívüli területen 3 µg/l. A talajvíz szennyezettségének az alakulását 36 db figyelő- és termelő kútban ellenőrzik havi, illetve negyedéves gyakorisággal, ezek közül 24 db a tárolón belül, 12 db a tárolón kívül helyezkedik el.

A szennyezés terjedése jelenleg felszíni vízfolyást vagy vízbázist nem veszélyeztet.

A Budapesti Vegyiművek Rt. 2003-ban engedélyt kért a garéi telephelyen tárolt klórbenzollal szennyezett föld, mint veszélyes hulladék kísérleti kezelésére, két különböző előkezelési fotokatalitikus és mikroemulziós eljárás és azt követő biodegradációs technológia kidolgozására.

A kísérletet 2004. augusztusban kezdték meg és 2005-re minden fázisa lezárult. Sajnálatos módon az előzetes várakozások nem igazolódtak, a módszerek nem hozták meg a várt eredményt.

A Budapesti Vegyiművek Rt. jelenleg pályázati úton, illetve saját erőből próbálja előteremteni a nem csekély kármentesítési költségek fedezetéül szolgáló anyagi forrásokat. Az erősen szennyezett talajok és föld ártalmatlanítására ismét az égetés - mint a jelenleg igazolt egyetlen alkalmas ártalmatlanítási technológia - került előtérbe.

A területen deponált szennyezett föld ártalmatlanítását ez év végéig meg kell kezdeni.

A Környezetvédelmi világnap alkalmából...

Kovács Rita, DDKTVF

A Környezetvédelmi Világnap alkalmából Szakmai Nyílt Napnak adott otthont a Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi Vízügyi Felügyelőség 2006. június 6-án.

Az emberi környezettel foglalkozó 1972-es stockholmi világkonferencia határozatában június 5-ét nemzetközi környezetvédelmi világnappá nyilvánította, azzal a céllal, hogy felébressze az emberekben a felelősségtudatot és rávegye őket arra, hogy mindenkinek magának kell tennie valamit természetes, épített, társadalmi és belső környezetünk megővéseért, harmonikusabbá tételéért. E küldetésstudattal azonosulva a Dél-dunántúli Zöldhatóság partner szervezeteivel idén, **2006. június 6-án nyílt nap** formájában emlékezett meg a nevezetes zöldnapról. A program keretében kötetlen ismerkedésre nyílt lehetőség a lakosság, az ügyfelek, a civil szervezetek, a társhatóságok, a környezet- és természetvédelmi tevékenység iránt érdeklődők számára.

E napon a látogatók interaktív kiállításokon, műhelybeszélgetéseken keresztül nyerhettek bepillantást a szakmai munkába.

A házigazda Dél-dunántúli Zöldhatóság bemutatta levegő emissziómérőköcsiját, prezentálta a zajhatások, terhelések mérését, továbbá egyszerűbb biológiai, mikroszkópos vizsgálatokkal szemléltetve ismertette a Dráva környezeti monitoring rendszert és annak működését.

Nagy érdeklődés kísérte a Baranya Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Veszélyhelyzet Felderítő Csoportjának bemutatkozását, amelynek középpontjában komplex környezeti hatások észlelésére alkalmas speciális felderítő-vizsgáló járművük állt.

Az ember mindennapi életének egyik „produktumára”, a hulladékokra vonatkozó általános ismereteket lehetett elsajátítani a Biokom Kft. sátrában. Az érdeklődő diákcsoportok aktívan vállalták a játékos tesztkitöltő feladatokat és nagy figyelemmel kísérték a Mecsek-Dráva Regionális Hulladékgazdálkodási Program ismertetőjét.

A hulladékgazdálkodás szemléletformáló állomása volt a pécsi civil szervezetek által felvonultatott komposztkészítő aprítógép és komposztláda.

Napjaink egyik aktuális eseménye a vizek kártételei elleni védekezés, de vizeket is védeni, mentesíteni kell a szennyeződésektől. A Dél-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság a vizeket érő káresemények elhárításának eszközeit mutatta be és kárelhárítás módszereiről tartott igen érdekes tájékoztatókat.

Színes szakmai tájékoztató anyagokat sorakoztatott fel ÁNTSZ Baranya Megyei Intézete a parlagfű-programról, valamint a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, a DDKÖVIZIG és a Zöldhatóság által közösen felállított Zöld-Pont Iroda a természetvédelmi, vízügyi és környezetvédelmi tudatformálást és nevelést szolgálva.

A szakmai nap függőkerti színhelyét a természetvédők vették birtokukba. A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság és a Zöldhatóság szakértői közösen igyekeztek népszerűsíteni a Natura 2000 területek programját.

Itt kaptak helyet a régió legjelentősebb és legismertebb kármentesítései - mint *A környezeti kármentesítések és Uránérc bányászat káros környezeti hatásainak megszüntetése* vagy a *Garé-kármentesítés* - bemutató fotóprezentációk is.

A DDKÖVIZIG központi épületének felújítása

Balázs József, DDKÖVIZIG

2005. decemberében a Pécs, Köztársaság tér 7. alatti ügynevezett „szárnyépület” II. szintjét a felettes szervünk döntése alapján át kellett adnunk a Felügyelőségnek, a „lelépés” fejében a KvVM Igazgatóságunknak 47 M Ft-ot biztosított kormányzati beruházási keretből a meglévő épületünk felújítási munkáira.

2005. novemberétől a következő munkákat végeztük:

Tervezések: Az I. és II. ütem kiviteli tervei, tervező: Építész Kör Építésztervező Kft Pécs. A tervezések 1,2 M Ft-ba kerültek.

Kiviteli munkák: A felújítás I. ütemének munkáit közbeszerzési eljárás keretében a Pécsváradi Architekt Kft nyerte el. 2005. decemberében még elkészült az épület komplett tetőszigetelése, a bádogos szerkezetek cseréje. 2006. januárjában kezdődött az igazi „felfordulás”, amikor a 6 vizesblokk teljesen szétverésre került és új korszerű, elszívóval rendelkező mosdók kerültek kialakításra. A dolgozóknak mindvégig megpróbáltuk biztosítani a WC használati lehetőséget és úgy tudom, hogy pelenkában senkinek nem kellett dolgozni jönnie. A jó hangulatról az új vizesblokkokban halk zeneszó gondoskodik.

Február - márciusban elkészült az udvari kerítés és az épület homlokzatainak teljes felújítása is. A munkák 35,7 M Ft-ba kerültek.

A vasbeton szerkezetű és márvány burkolatú épületünkben a nyári hónapokban igen nagy a hőség, ezért a déli fekvésű irodákban klímákat szereltünk be saját kivitelezés keretében 4,4 M Ft értékben.

A II. ütem munkáit május-június hónapban végeztük el, kivitelező a Csalódi Team Kft volt. Elvégzett munkák: irodák, orvosi, lépcsőház, folyosók festése, aljzatburkolások, lépcsőház felújítás, konyha és garázs víz-szennyvíz bekötő vezetékének cseréje. Bekerülési összeg: 5,7 M Ft.

Most már fellélegezhetünk és a napi munkánkat fűrés, faragás, vésés, por és egyéb zavaró körülmény - a fönököt kivéve - nem fogja zavarni. Mindenkinek jó munkát kívánok a felújított épületünkben!

Embernek és vízfolyásnak áldásos közmunka

Balogh László – Troszt Sándor, DDKÖVIZIG

Különös lázban égtek ez év március elején a Babócsai Rinya mellett lévő települések roma kisebbséghez tartozó munkanélküliei. Ez az állapot áterjedt a polgármesterekre is. Sorra jöttek a telefonok: „mit tudtok, mit hallottatok a tervezett közmunkáról”?

A sokak által várt időpont március 14-én jött el. Ezen a napon hívtuk össze a babócsai Művelődési házba Lábod, Görgeteg, Rinyaszentkirály, Háromfa és Babócsa községekből a polgármesterekkel és a Cigány Kisebbségi Önkormányzat vezetőivel előzetesen egyeztetett, leinformált "legkiválóbb" 40 munkavállalót.

A most már aktívan dolgozók felvétele zökkenőmentesen megtörtént.

Balesetvédelmi oktatást, általános ismertetést Igazgatóságunkról, tevékenységünkről, a végzendő munkáról itt kaptak először újdonsült dolgozóink.

A programban szereplő Babócsai Rinya cserjézési munkáit az 5+300 - 31+700 km szelvények között megfelelő teljesítménnyel végzik a közmunkások. Sajnos az időjárás több alkalommal megzavarta tevékenységüket, a rendkívül csapadékosnak mondható tavasz és nyárelő, valamint a nagy vizek kiszorították a mederből a dolgozókat.

Ellenőrzéseink, beszélgetéseink során elmondták, hogy nagy könnyebbséget, áldást hozott számukra ez a lehetőség, mely a sokaknak az első munkahelye. Könnyebbé teszi életüket a biztos, rendszeres jövedelem.

Örömmel végzik feladatukat, tisztességgel kívánnak helytállni és várják a lehetőséget Igazgatóságunk keretein belül a következő közmunkára.

...

A Pécsi Szakaszmérnökség területén 45 közmunkás dolgozik 2006. március 15-től.

Nagyrészt cserjézési munkát végeznek, de helyenként a kiegészítő kaszálásokat is elvégzik. Olyan vízfolyás szakaszon dolgoznak, ahol eddig nem végeztünk fenntartást.

A Gyöngyös Főágon 20 fő tevékenykedik a 6-os út alatti 3 km-es szakaszon, ahol 80%-os volt a benőtségek. Ezt a szakaszt hamarosan befejezik.

A Pécsi vizen 25 fő végzi a cserjeirtást 15 km-es szakaszon, itt a benőtségek 50%-os.

A munkavégzés feltételeit Igazgatóságunk biztosítja a programban résztvevők számára. A közmunkások teljesítménye megfelel az elvárásainknak.

A letisztított vízfolyás-szakaszon gyökértelenítést és rézsűrendezést végzünk, így ezután ezek a területek is fenntarthatóak lesznek.

Igazgatóságunk és a barcsi Dráva Völgye Középiskola együttműködése az iskola alapításától töretlen. Olyannyira, hogy 1971-ben a vízügyi igazgatóság kivitelezésében készült el az iskola kollégiuma. Szeptember 1-én indult be a képzés a vízgazdálkodási és vízépítési szakon, 1972-től pedig a levelező oktatás is.

1975-ben elkészült az igazgatóság által épített új kollégiumi szárny. A színvonalas oktatást a vízügyi oktatási és gyakorlótelep segíti csatornákkal, zsilipekkel és egyéb művekkel.

Az együttműködésre a következő formák alakultak ki:

- Az igazgatóság rendszeresen gyakorlóteret biztosít az iskola részére a tevékenységi területén.
- A nyári szakmai gyakorlatokat rendszeresen együtt szervezzük.
- Szakmai bemutatókat szervez az igazgatóság az iskola igényei szerint a tanulók részére.
- Az iskola szakképzés fejlesztési modelljének kidolgozása során rendszeresen igényli a vállalat szakembereinek segítségét, figyelembe veszi a gyakorlat támasztotta követelményeket az oktatás súlypontozása szempontjából, javaslataink alapján fejleszti oktatási programját.
- Megbízott szakembereink rendszeresen előadásokat tartanak a tanulóknak szakmai kérdésekről.
- Felkérés alapján vizsgaelnökként veszünk részt az érettségi vizsgákon.
- Évente folyamatosan figyelemmel kísérjük az iskola szakmai tanulmányi versenyeit.
- Tájékoztatjuk az elhelyezkedési lehetőségekről a végzős tanulókat.

Környezetvédelmi és Víziközmű Osztályunk 2006 tavaszától új, kiegészítő tevékenységgel bővítette palettáját. Szolgáltatásként vállalkozunk üzemi vízminőségi kárelhárítási tervek készítésére, felülvizsgálatára, valamint települési környezetvédelmi programok készítésére.

A vízminőségi kárelhárítási feladatokról a 132/1997. (VII.24.) Korm rend. rendelkezik, és kimondja, hogy az 5 m³/h értéket meghaladó vízforgalmú gazdálkodó szervezeteknek kárelhárítási tervet kell készíteniük.

Ezen kívül a vízminőségi kárelhárítással összefüggő üzemi tervek készítésének, karbantartásának, és korszerűsítésének szabályairól a 21/1999.(VII.22.) KHVM-KöM együttes rendelet rendelkezik. E rendelet 2. sz. melléklete tartalmazza azokat a technológiákat és tevékenységeket, melyeknél az üzemi vízminőségi kárelhárítási terv készítése a vízforgalmi adatoktól függetlenül is - telephelyenként külön-külön - szükséges.

Szintén e rendelet mondja ki, hogy ha az üzem technológiájában, vízforgalmában, vagy tulajdonjogában változás történik, a tervet a lehető leghamarabb módosítani kell.

A terveket öt év elteltével felül kell vizsgálni, attól függetlenül, hogy történt-e bármilyen bejelentett változás.

Erre a jogszabályi háttérre alapozva felmértük azokat a telephelyeket, akik kötelezettek ilyen terv készítésére, de még nem nyújtották be azt, és felajánlottuk új szolgáltatásunkat, valamint megkerestük azokat a telephelyeket is, amelyeknek van már elfogadott üzemi vízminőségi kárelhárítási tervük, de az öt éves karbantartást még nem végezték el.

A leveleinkre történő reagálás és érdeklődés folyamatos. A kárelhárítási tervekkel kapcsolatosan több mint 30 ajánlat kéressel fordultak az igazgatóságunkhoz, amiből ez idáig 6 megrendelés született. A tervezési munkákat, felülvizsgálatokat fo-

A DDKÖVIZIG és a Dráva Völgye Középiskola együttműködése

Márk László, DDKÖVIZIG

A nyári szakmai gyakorlat indításaként a másodéves hallgatók évről-évre tájékoztatást kapnak a térség vízgazdálkodási helyzetéről, az aktuális vízgazdálkodási kérdésekről, a várható fejlesztési elképzelésekről, feladatokról és tendenciákról. Az ismertetések hangsúlyosan foglalkoznak a vízkárelhárítási eseményekkel és az EU-s csatlakozás vízgazdálkodási vonatkozásaival is, de a gyakorlati oktatáshoz kapcsolódóan a hallgatók munkavédelmi oktatásban is részesülnek.

Az igazgatóság vízrajzi egysége évek óta részt vesz a diákok májusi hidrometria mérőgyakorlatán.

A tanulók előbb általános ismertetést kapnak az igazgatóság vízrajzi feladatairól, az általunk működtetett monitoring-hálózat szerepéről. A helyszínen bemutatásra kerül a barcsi távmérőállomás is. A képzés során a tanulók megismerkednek az órákon tanult elméleti tananyag terepi megvalósításával. Igazgatóságunk szakemberei segítségével "éles körülmények" között sajátíthatják el a nagy folyókon való vízhozammérés módszerét (forgószárnyas vízsebesség mérés). A mérési eredményekből ezt követően aztán az iskolában számítják ki a folyó vízhozamát.

A mérőgyakorlatot általában nagy érdeklődés kíséri.

Környezetvédelmi és Víziközmű Osztály új tervezési szolgáltatása

Polgár Károly, DDKÖVIZIG

lyamatosan végezzük. A gazdálkodók érdeklődése és bizalma töretlen az új szolgáltatásunkkal kapcsolatban.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. Törvény részletesen tartalmazza a helyi önkormányzatok környezetvédelmi feladatait. A Törvény a tervszerű önkormányzati tevékenységet feltételként szabja a gazdasági erőforrások, támogatások igénybevételehez. A Törvény 46.§ (1) bekezdése előírja, hogy a Nemzeti Környezetvédelmi Programra alapozva a települési önkormányzatoknak - a települések rendezési tervével összhangban - környezetvédelmi programot kell készíteniük.

Ez a jogszabály alapot ad arra, hogy az osztályunkon dolgozó szakemberekkel vállalni tudjuk a programok elkészítését.

Számos nagyobb települést kerestünk meg ajánlatunkkal. Felajánlásunkra 8 ajánlatkérés érkezett, és jelenleg ezekből megbízásunk van Helesfa-Dinnyeberki, Csököly-Rinyakovácsi, Kaposfő-Kisasszond valamint Orci települések környezetvédelmi programjának elkészítésére. A munkálatokat elkezdtük. Az érdeklődés folyamatos e szolgáltatásunk iránt is.

Miniszteri elismerések a Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség dolgozóinak

Dr. Persányi Miklós környezetvédelmi és vízügyi miniszter Elismerő Oklevelet adományozott március 15-e alkalmából Pál Gábornak, a Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség szakértői igazgató-helyettesének a vízvédelmi jogalkalmazás egységesítése érdekében, továbbá a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi szakterületek integrációja során végzett munkájáért.

A 2006. évi Víz Világnapja alkalmából Miniszteri Elismerő Oklevél kitüntetését kapott **Vassné Piliszky Zsuzsanna** a Felügyelőség Mérőközpontjának biológusa a környezetvédelem területén eltöltött 30 éves munkásságának elismeréseként, a Balaton-programban történő kiemelkedő biológusi munkájáért.

Föld Nap-i, Miniszteri Elismerő Oklevelet kapott **Galambos Tamás**, a Dél-dunántúli Zöldhatóság Természet- és Tájvédel-

mi osztályvezető-helyettese a természet- és tájvédelmi előírások környezetvédelmi hatósági joggyakorlatba történő integrálásának megteremtésért.

A Környezetvédelmi Világnapon a környezetvédelmi és vízügyi miniszter Elismerő Oklevelet adományozott **Dr. Harvan Valériának**, a Dél-dunántúli KTVF hatósági ügyintézőjének, a környezetvédelmi igazgatásban végzett magas színvonalú munkásságáért, nyugállományba vonulása alkalmából.

A 2006. évi Környezetvédelmi Világnap alkalmából Sajó Elemér Emlékplakett kitüntetését kapott **Zsolnai Sándor** a Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség hatósági ügyintézője az elmúlt több mint 35 évi, korrekt, szakmai felkészültséggel végzett tevékenységének elismeréseként.

Akikre büszkék vagyunk

Sajó Elemér Emlékplakett elismerésben részesült *Troszt Sándor*, Pécsi Szakasz mérnök a 2006. évi Víz Világnapja alkalmából, a Dél-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság árvízvédelmi, vízkárelhárítási és határvízi feladatainak zavartalan és hatékony irányításáért.

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium a „Köszönet napi” ünnepségek keretében jutalmazta a 2006. évi rendkívüli árvízvédekezések során kiemelkedő munkát végző szakembereket. Kimagasló teljesítményükért **Miniszterelnöki Oklevél** elismerésben részesült a DDKÖVIZIG négy munkatársa: *Fata Gyula* (MBSZ ügyintéző), *Mécs Imre* (gátfelügyelő), *Mosonyi Zoltán* (vízkárelhárítási ügyintéző), *Vránics Tibor* (folyami felmérő).

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium a **Vizek Kártételei Elleni Védekezésért Ezüst és Bronz Érdemérmekkel**, valamint az **Árvíz- és Belvízvédekezésért Emlékérmekkel** köszönte meg a védekezés valamennyi résztvevőjének odaadó munkáját.

Szolgálati Emlékplak II. fokozata kitüntetésben részesültek:

– *Kolmann István*: 1973-óta dolgozik az Igazgatóságon, első-sorban geodéziai felmérésekkel, ingatlan ügyekkel foglalkozik. Munkáját nagy szaktudással, szorgalommal, a határidők pontos betartásával végzi.

– *Balogh József*: 1980-tól dolgozik Igazgatóságunkon. Nagy szerepet vállalt a Műszaki Biztonsági Szolgálat és a Pécsi Szakasz mérnökség feladatainak ellátásában. Az árvízvédekezések során több alkalommal is bizonyította szakmai tudását.

Szolgálati Emlékplak I. fokozatát kapta: *Szuromi Antalné* (Gazdasági osztály), *Burián Alajos* (Vízkaelhárítási osztály), *Szabó Zoltán* (Pécsi Szakasz mérnökség), *Hahóti Lajosné* (Kaposvári Szakasz mérnökség).

Igazgatói dicséretben részesültek: *Havasi Mónika*, *Kanyukné Fenyvesi Ildikó*, *Berényi Úveges István*, *Rajnai Gábor*, *Kovács József*, *Keller Antal*, *Veres László*, *Csorbics Árpád*, *Nagy Imre*.

Keressük az Év Embereit!

Igazgatóságunk 2006-ban megalapítja az "Év Emberei" díjat. Az egyik legfontosabb elismerés mindenki számára talán az, ha saját kollégái véleménye szerint is lelkiismeretesen, odaadóan látja el a rábízott feladatokat, legyen szó az Igazgatóság működésével kapcsolatos bármelyik területről. Itt most nem a szakterület fontossága, presztízsrangsorban elfoglalt helye számít, hanem az, hogy feladatkörében kire számíthatnak legjobban a társai, kinek a munkájában bízhatnak meg leginkább, kihez fordulnak legszívesebben problémájuk megoldásához.

Azokat a munkatársakat szeretnénk részesíteni az elismerésben, akiket a kollégák a leginkább méltónak találnak a címre. Mivel területileg is nagyon különböző helyeken dolgoznak munkatársaink, 4 díjat szeretnénk kiadni: az összevont díjon kívül külön jutalmazzuk a központ és a két szakasz mérnökség nyerteseit, hogy a területi távolságok miatt senki ne kerüljön hátrányba.

A szavazáshoz mindenkinek kiküldünk az év vége felé egy szavazólapot, az elismeréseket pedig a karácsonyi ünnepségünkön fogjuk kiosztani.

ÚJ BELÉOPŐK * ÚJ BELÉOPŐK * ÚJ BELÉOPŐK

Mihály Sándor vagyok, a Pollack Mihály Műszaki Kar Informatika szakán államvizsgáztam, kibernetika-robotika szakirányon. Szakdolgozatom témája egy webes zavarbejelentő rendszer tervezése és fejlesztése volt. 2003-tól a Pécsi Tudományegyetemen dolgoztam informatikusként. A DDKÖVIZIG Informatikai osztályára 2006 májusában kerültem. Csongrád megyei vagyok, de már főiskola alatt megszerettem Pécsset, és lassan már én is pécsinek érzem magam. Szabadidőmben régi pénzeket gyűjtök, akvarisztikával foglalkozom, és ha tehetem minden évben elutazok külföldre, és ismerkedem más nemzetek hagyományával, de főleg izvilágukkal.

Németh Gábor vagyok, 22 éves. Sombereken lakom, innen járok minden nap dolgozni. A középiskolás éveimet Mohácson töltöttem a Dr. Marek József Mezőgazdasági és Közgazdasági Szakközépiskolában. Baján folytattam a tanulmányaimat az Eötvös József Főiskola Műszaki Fakultásán építőmérnöki szakon. Ezt követően a III. félév után Vízrendezés-vízhasznosítás szakirányon tanultam tovább. 2005-ben államvizsgáztam és 2006. márciusától dolgozom a DDKÖVIZIG Vízkárelhárítási Osztályán. Vízfolyásokkal kapcsolatos CAD tervezési feladatokat készítek. Októbertől levelező szakon folytatom a tanulmányaimat az Eötvös József Főiskola Műszaki Fakultás kiegészítő szakmérnöki képzésén Vízrendezési szakon, Árvíz- és Belvízvédelem szakirányon.

Sindler Csaba vagyok. 1978-ban születtem Pécsen, ahol azóta is élek. Végzettségem környezetmérnök és mérnök tanár, mely diplomákat 2002. évben szereztem a Pécsi Tudományegyetem Pollack Mihály Műszaki Főiskolai Karán. Jelenleg a DDKÖVIZIG Vízügytő-gazdálkodási és Monitoring Osztályán dolgozom, ahol legfőbb feladatomban az Európai Unió Víz Keretirányelvével kapcsolatos feladatok ellátása, irányítása és koordinálása.

Korábban az Aquaprofit Rt. Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Üzletágánál, valamint a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságnál helyezkedtem el. Az előbbinél környezetvédelmi és vízgazdálkodási projektek szakmai feladatainak komplett módon történő ellátásával, míg az utóbbinál hatósági munkakörömből adódóan első fokú természet- és tájvédelmi szakhatósági állásfoglalások elkészítésével és kiadásával foglalkoztam.

Juniális 2006.

Pusch Gizella , DDKÖVIZIG

Az Igazgatóság idei juniálisát nem fogadta kegyeibe az időjárás. A hőmérséklet és a folyamatosan zuhogó eső alapján akár november is lehetett volna. Így a kitüntetések átadására is be kellett húzódnunk a védelmi szállás társalgójába, ami ennyi embernek nem volt egyszerű feladat.

Szerencsére munkatársaink nem veszítették el jó kedvüket, és a kisebb-nagyobb sátrak és napernyők-esernyők alatt minden szakács megfőzte csapata ebédjét. Néhány étel készítését eszperente versbe foglalták a jó tollú csapattagok. A különböző fogások annyira jól sikerültek, hogy a zsűri idén is igen nehezen tudta döntését meghozni. Végül a következő eredmény született: 1. csipetős ponty (*Fata Gyula - Pécsi Szakasz mérnökség*), 2. lecsó (*Káhl Józsefné - Igazgatási Osztály*), 3. töltött hústekercs (*Polhammer Gyula - Villányi Felügyelőség*). A díjazottak arany-, ezüst-, és bronz fakanalat vehettek át. A bírák ezen kívül kóstolhattak rablólútot, őzragut, vegyes pörköltöt, csirkehalászlét, alföldi lakodalmos pörköltöt, tojásos nokedlit és marhapörköltöt. A joghurtos tortáért dr. *Krassóy Ivánné* vehette át a különdíjat. Az étkezéssel kapcsolatos tesztet az Igazgatási Osztály töltötte ki a legjobban. Legszebben a Vízgazdálkodási és Monitoring Osztály, valamint a Villányi Felügyelőség szakácsai tálalták műveiket. (A zsűri tagjai: György Béla, Makay Gábor, Bácskainé Baka Margit, Pecze János, Kepes Attila.) A borverseny idei eredményei: 1. és 2. helyen *Patócs Zoltán* végzett Portugizer Oportó (arany minősítés, lopó földj), illetve Portugizer Rosé (ezüst minősítés) borával, 3. lett *Polhammer Gyula* Villányi Cuvé bora (bronz minősítés). (Zsűritagok: György Béla, Pecze János, Sághiné Juhász Ildikó, Márk László.)

A versenyek technikai lebonyolításához és díjazásához szükséges kellékek beszerzéséről Schleier Lászlóné gondoskodott.

A juniális kezdetekor sörhas-versenyt hirdettünk azoknak a férfi kollégáknak, akik nem éppen kocka-hassal rendelkeznek. Vártuk a bátor jelentkezőket, de csak egy merész versenyző akadt, így Kolmann Istváné lett a sörhas formájú korsó.

Délután azonban nagy Activity-parti zajlott a társalgóban, melynek rafinált feladványai fokozták a jó hangulatot.

A juniálisról készült fotókat a temp (Pusch-gizella)/2006.06 Tekerés foto mappában lehet megtekinteni.

Eszperente versek...

Keresztény Béla: Tojásos nokedli fejes salátával

Nem tejes, nem tejfeles, nem festett kerek pereg,
Nem epernek fekete leve bele, nem feles, nem beles,
Nem pettyes, nem leveses, nem leveles,
Nem veszedelmes ereje eme nemnek, mely nemes
fegyveres,

De bezzeg tetemes remek csemege,
Melyet cselekedtek nemes remek emberek,
Termetes petekehellyel kevert derelye,
Permetes ecetes leves fejessel,
Mely nem kecske eledele, de nem retekkel!

Fata Gyula: Csipetős ponty

E rettenetes tengeri szeleteket
Egy keskeny szerkezetre felszereled
Meleg helyen megperzseled
Szeretettel megeszed.

Bencs Zoltán: Őzragu

Remek Eledelel
Megeszed ezen remekeledelt
Nem terheled meg beledet
Nem kereng fejedben eszed ereje
Vegyed nyelvedre ezerszer nem egyszer
Egyszer keverve kenyérrel lefedve edénybe betéve
Elétek letéve e szakács keverte.

Györi Edit: Leccsó

Ezen nevezetes, de kellemetlen, nedves reggelen
Eme szegletben szeletelteledelt eszegethetsz.
Kell? Szereted? Eheted!

Kiadó:

DDKÖVIZIG Pécs
Köztársaság tér 7.
DD-KTVF Pécs
Papnövelde utca 13.

Felelős kiadó:

György Béla, igazgató
Jeszták Lajos, igazgató

Felelős szerkesztő:

Havasi Mónika

**Kiadványterv, olvasó-
szerkesztés, tördelés:**

Hétfő Pr- és
Reklámügynökség

Példányszám:

1000 db

Feladó:

**Dél-dunántúli Környezetvédelmi
és Vízügyi Igazgatóság**

Pécs, Köztársaság tér 7.
7623

**Dél-dunántúli Környezetvédelmi,
Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség**

Pécs, Papnövelde utca 13.
7621

**Díj hitelezve
7602 Pécs PFÜ**

NYOMTATVÁNY